

Europa investeert
Vlaanderen groeit

ESIF
**Doelstelling “Investeren in groei
en werkgelegenheid”**

**Operationeel programma
EFRO Vlaanderen
2014 – 2020**

**Prioriteit 1. Stimuleren van onderzoek,
technologische ontwikkeling en innovatie**

Oproep FICHE

**Specifieke doelstelling 1 –
Het bevorderen van co-creatie om de O&O resultaten beter te
valoriseren**

GTI Kempen

1 Context van de projectoproep

1.1. Prioriteit 1 'Stimuleren van onderzoek, technologische ontwikkeling en innovatie

Als onderdeel van de Europa 2020 strategie heeft de Europese Commissie de Innovatie-Unie uitgewerkt. De Innovatie-Unie hanteert een ruime interpretatie van het begrip innovatie. Innovatie is van belang voor de grote maatschappelijke vraagstukken benoemd in EU 2020: gezondheidszorg, duurzame landbouw, veilige, schone en efficiënte energie; klimaatsverandering, efficiënt gebruik van hulpbronnen en grondstoffen,... en heeft volgende doelstellingen:

- Versterken van de Europese kennisbasis: er wordt een onderzoeks- en ontwikkelingscapaciteit van 3% nagestreefd, hetgeen impliceert dat elke lidstaat minstens 3% van het BBP moet investeren in innovatie. Daarbij is het de bedoeling dat minstens 2/3 van de totale O&O-uitgaven door bedrijven moet gedragen worden, of de totale O&O-uitgaven van bedrijven moet minstens 2% van het BBP bedragen. Voor Vlaanderen ligt de globale O&O-intensiteit op 2,4%. Het aandeel van de O&O-uitgaven van bedrijven in Vlaanderen bedraagt 1,64% (2011).
- Vermarktning stimuleren: innovatieve bedrijven gemakkelijker toegang laten krijgen tot financiering, een interne markt voor innovatie creëren, openheid bevorderen en het creatieve potentieel van Europa beter benutten.
- Sociale en geografische verschillen reduceren: afstemming a.d.h.v. slimme

specialisatie, sociale innovatie en innovatie in de openbare sector.

Ook specifiek in Vlaanderen moet de nadruk liggen op het versterken van O&O en de doorstroom van deze kennis naar economische en maatschappelijke valorisatie. Daarom worden de inspanningen van het EFRO-programma gericht op de verdere uitbouw van de vastgestelde hiaten in het Vlaamse innovatie-instrumentarium, m.n. co-creatie (d.m.v. proeftuinen) en kennisvalorisatie (d.m.v. demoprojecten). Het EFRO-programma beoogt projecten die bijdragen tot het stimuleren van productontwikkeling en marktintroductie / disseminatie van innovatieve producten en diensten.

Projecten binnen Prioriteit 1 moeten daarenboven passen binnen de Regionale Innovatie Strategie (RIS3). Voor Vlaanderen werden een aantal clusterdomeinen geïdentificeerd waarin Vlaanderen comparatieve voordelen heeft opgebouwd en beschikken over een aanzienlijk innovatiepotentieel. Deze domeinen zijn de volgende:

1. Duurzame chemie;
2. Gespecialiseerde maakindustrie;
3. Gepersonaliseerde gezondheidszorg;
4. Gespecialiseerde logistiek;
5. Gespecialiseerde agro-food;
6. Geïntegreerde bouw-milieu-energie;
7. Smart systems;
8. Creatieve industrieën en diensten;

De tekst rond de Vlaamse Regionale Innovatie Strategie (RIS 3) is beschikbaar op www.efro.be.

Het totale budget voor deze prioriteit bedraagt 69 miljoen euro, voor een periode van 2014 tot 2020. Er zal over worden gewaakt dat enkel projecten worden gesteund die additioneel en complementair zijn t.o.v. het bestaande instrumentarium.

1.2. Specifieke doelstelling 'Het bevorderen van co-creatie om de O&O resultaten beter te valoriseren'

In Europa stelt zich een probleem rond de vermarkting van kennistoepassingen. De verhouding onderzoek enerzijds en productie / marktintroductie / valorisatie anderzijds is scheefgetrokken. Onderzoek mondt onvoldoende uit in een concrete marktintroductie. Dit fenomeen wordt voorgesteld als de zogenaamde Valley of Death. Een verbreding en verlenging van het gesteund innovatieproces kan hieraan tegemoet komen. Een dergelijk proces legt meer nadruk op de vermarkting (verlenging) en niet-technologische aspecten (verbreding) van innovatie.

Bij co-creatie staan de producent / ontwikkelaar en de consument / gebruiker met elkaar in verbinding. De methodiek van living labs of proeftuinen laten toe om nieuwe producten, bijvoorbeeld van kmo's, te testen in een real life omgevingen en dit in contact met reële gebruikers.

Living labs zijn test- en ontwikkelingsomgevingen buiten het ontwikkellab, in een realistische context, vaak in een begrensd gebied. Het gaat om samenwerkingsverbanden tussen bedrijven, kennisinstellingen, overheden en gebruikers die nieuwe producten, diensten of businessmodellen ontwikkelen in een realistische context. Belangrijke kenmerken daarbij zijn:

- Betrekken van de gebruikers in een vroeg stadium, waardoor nieuwe behoeften of aanwezige gebreken gedetecteerd kunnen worden.
- Het dichten van de kloof tussen technologie - ontwikkeling en het introduceren van nieuwe diensten en producten door deelname van de belanghebbenden: ontwikkelaars, overheden, kennisinstellingen en gebruikers. Deze belanghebbenden moeten niet allen als formele projectpartners (promotor /

copromotor) fungeren, maar hun betrokkenheid moet duidelijk aangetoond worden in het projectvoorstel. Omwille van de administratieve beheersbaarheid bestaat een EFRO-project bij voorkeur uit maximaal 4 formele partners. Uitzonderingen zijn mogelijk, maar moeten wel grondig gemotiveerd worden.

- Detecteren van economische en sociale implicaties, zodat hiermee rekening kan gehouden worden.

Binnen de methodiek van living labs kunnen vier activiteiten onderscheiden worden. Deze moeten in het projectvoorstel behandeld worden.

1. Co-creatie, waarbij wisselwerking optreedt tussen producent en gebruiker, steunend op het principe van open innovatie;
2. Controleren: het ontdekken van nieuwe gebruikersmogelijkheden en marktopportunities;
3. Experimenteren: implementeren van verschillende scenario's om het effect ervan te meten;
4. Evalueren: uiteindelijke beoordeling van producten of diensten.

Bij deze oproep horen verder nog specifieke aandachtspunten:

- Specifieke voorkeur gaat uit naar valorisatie van industrieel onderzoek met een economische finaliteit. Op die manier wordt de wisselwerking tussen de kenniscentra en het bedrijfsleven verder geoptimaliseerd.
- Specifieke aandacht moet eveneens uitgaan naar de vermarkting en valorisatie. Zuivere onderzoeksprojecten komen niet aan bod, vermits hier andere subsidiekanalen voor bestaan. De nadruk moet liggen op het verfijnen en toepassen van het onderzoek aan de hand van living labs, met oog op vermarkting en valorisatie.
- Het project moet inpasbaar zijn in de strategische ontwikkelingskaders voor de Kempen. Dit moet duidelijk worden toegelicht in het projectvoorstel (zie aanvraagformulier – link met het beleid).
- Het project moet behoren tot één van de acht clusterdomeinen, zoals vermeld in de Vlaamse Regionale Innovatie Strategie (RIS 3).
- Projecten dienen bij te dragen tot de output- en resultaatsindicatoren (zie 4. Indicatoren).

1.3. GTI Kempen en DYNAK

De Kempen is een regio in transitie. De regio groeide de voorbije eeuw tot een belangrijk industrieel centrum. Momenteel is het zelfs de meest geïndustrialiseerde regio van Vlaanderen. De laatste jaren is er echter sprake van een de-industrialisering en vinden er bijgevolg heel wat bedrijfsinkrimpingen en sluitingen plaats. Deze evolutie stelt de regio voor belangrijke uitdaging op het vlak van verdere economische ontwikkeling en tewerkstelling.

De economische schok die de Kempen nu ervaart biedt echter ook kansen. Vermits stilstaan achteruit gaan is, wordt de regio verplicht zich heruit te vinden en zich zo verder te ontwikkelen tot een innovatief, creatief industrieel centrum, dat beantwoordt aan de noden van de 21ste eeuw.

De regio beschikt echter ook over de ingrediënten voor een slimme transformatie van het economisch weefsel:

- uitgebreide kennisbasis
- innovatieve bedrijven
- bestaande netwerken
- en een sterke motivatie bij de regioactoren

Vanwege de druk op de regio, maar ook vanwege de potentiële ontwikkelingsmogelijkheden, koos de Vlaamse Regering ervoor om een GTI voor de Kempen te ontwikkelen. Hierdoor krijgt de Kempen een extra financiële ondersteuning

om zich verder te ontwikkelen en te ontplooiën, ook in een ruimer geografisch verband. Binnen het EFRO-programma werd 9,5 miljoen euro (gespreid over Prioriteiten 1, 2 en 3) voorzien voor de GTI Kempen.

Hiervoor wordt verder gebouwd op het goede werk dat binnen het streekoverleg door de verschillende partners binnen RESOC Kempen werd verricht rondom het streekpact en rondom DYNAK, het economische koepel- en acceleratieprogramma dat een onderdeel is van de uitvoering van het streekpact.

Sommige slimme specialisatieprojecten uit de DYNAK-studie zullen eerder op de lange termijn leiden tot economische groei en tewerkstelling. Daarom werd DYNAK aangevuld met een economisch koepel- en acceleratieprogramma met projecten en acties die op de korte termijn (2 tot 5 jaar) impulsen geven aan de regionale economie. Het betreft geen gesloten lijst.

Deze projecten zullen altijd moeten bijdragen aan de versterking van het regionaal ecosysteem en zijn bij voorkeur te situeren in de één van de zes Slimme Kempense specialisatie-sectoren. Vanuit dat opzicht zijn het echte hefboomprojecten, die zowel op korte als lange termijn bijdragen aan de welvaart en welzijn van de regio.

Meer informatie rond de [strategische ontwikkelingskaders voor de Kempen](#).

2. Oproepmodaliteiten

2.1. 2.1. Looptijd van de projecten

Om in aanmerking te kunnen komen, dienen projecten op vrij korte termijn realiseerbaar te zijn. De projectduur bedraagt in principe maximaal 2 jaar voor werkingsprojecten, maximaal 3 jaar voor investeringsprojecten. Investeringsprojecten zijn projecten die voor meer dan 50% bestaan uit investeringskosten. Projecten dienen van start te kunnen gaan binnen de 6 maand na goedkeuring.

Projecten mogen niet gestart zijn vooraf aan de indiening.

2.2. steunintensiteit en financiering

Het EFRO - steunpercentage bedraagt maximaal 40%. De totale subsidiabele kosten worden gelijkgesteld aan 100%. De EFRO – bijdrage en (eventuele) cofinanciering door Vlaamse overheden (Vlaamse overheid, Provincie, lokale besturen) kunnen samen maximaal 85% bedragen van de totale projectkosten. De promotor dient in principe minimaal 15% zelf te financieren.

De toekenning van Vlaamse, provinciale of andere cofinanciering dient uiterlijk bij de definitieve goedkeuring van het project te worden bevestigd.

Voor deze oproep wordt een budget voorzien van 1.500.000 euro EFRO-steun.

3. Beoordelings- en selectiecriteria van de “Projectoproep”

Projectvoorstellen worden beoordeeld op basis van objectieve ontvankelijkheids- en selectiecriteria. De **ontvankelijkheidscriteria** zijn de inpasbaarheid in het programma, eventuele oproepspecifieke vereisten, het feit of de promotor rechtspersoonlijkheid heeft en mogelijke overlapping met andere subsidies.

De **selectiecriteria** hebben betrekking op:

1. Scope / inhoud
2. Kwaliteit
3. Begroting en financieel plan
4. Communicatie
5. Planning

6. Indicatoren

De van toepassing zijnde indicatoren vindt u in de webapplicatie, wanneer u een projectvoorstel aanmaakt. Binnen dezelfde webapplicatie vindt u bovendien per indicator een helptekst waarin er toelichting gegeven wordt m.b.t. de interpretatie van de indicator.

In de oproep zijn mogelijk voorwaarden en/of voorkeuren naar projecten toe opgesomd (zie 'context van de projectoproep', en 'oproepmodaliteiten'). Indien dit zo is wordt hiermee rekening gehouden bij de beoordeling van de ontvankelijkheidscriteria (indien voorwaarden), hetzij bij de scoring op de selectiecriteria (indien voorkeuren).

4. Indicatoren

Bij indiening van een projectvoorstel, dient te worden aangegeven welke bijdrage aan de programma-indicatoren wordt geleverd:					
ID	Indicator	Type	Meet-eenheid	Streef-waarde (2023)	Omschrijving indicator
O.1.1.	Aantal bedrijven dat samenwerkt met ondersteunde kennisinstellingen. Minstens 1 onderneming en onderzoeksinstelling participeren in het project	Output	Aantal ondernemingen	280	Een of meer van de samenwerkende partijen (kennisinstellingen of ondernemingen) mag de steun ontvangen, de samenwerkende ondernemingen hoeven niet allemaal begunstigden te zijn. In het geval dat één onderneming de formele leiding neemt en de anderen subcontractors zijn maar wel samenwerken met een kennisinstelling, moeten alle ondernemingen geteld worden.
O.1.2.	Aantal producten en/of diensten die ontwikkeld en/of getest werden binnen een living lab.	Output	Aantal producten / diensten	86	Elke product en elke dienst die door middel van een samenwerking binnen een living lab verder ontwikkeld wordt telt als 1 eenheid. Binnen een living lab kunnen meerdere producten en/of diensten verder ontwikkeld worden.
R.1.1.	Aandeel van kmo's in het totaal aantal kmo's dat aan product-, proces-, marketing- of organisatorische innovatie doet.	Resultaat	%	70%	Door het opzetten van living labs worden bedrijven betrokken in de productinnovatie. Deze specifieke doelstelling heeft als beoogd resultaat een vermeerdering van de co-creatie van nieuwe producten, diensten en processen voor ogen. Bedrijven zullen betrokken worden in deze co-creatie, zodat zij tot een hogere graad van innovatie komen. Binnen deze prioriteit zal de innovatie zich voornamelijk toespitsen op producten en processen binnen kmo's.

5. Praktische modaliteiten

5.1. Selectieprocedure

De ingediende projectvoorstellen worden onderworpen aan een ontvankelijkheidstoets en een beoordeling. Projecten kunnen worden goedgekeurd onder voorwaarden, waaraan binnen een termijn van maximum 6 maanden dient te worden voldaan.

a. Praktische info bij projectindiening

Projectvoorstellen kunnen vanaf de bekendmaking van de projectoproep en tot afsluiting van de oproepperiode, bij het programmasecretariaat worden ingediend. Het indienen gebeurt uitsluitend **elektronisch** door middel van de webapplicatie, beschikbaar op de EFRO-website (www.efro.be). De uiterste indieningdatum voor projecten wordt vastgelegd op **25 februari 2016**.

Indien gewenst, kan bij het opstellen van de projectaanvraag begeleiding worden verstrekt door het **provinciaal contactpunt**, welk deel uitmaakt van het programmasecretariaat.

Er wordt sterk aanbevolen van deze **begeleiding** gebruik te maken met het oog op de volledigheid en kwaliteit van het projectvoorstel (naleving van EFRO-reglementering, eligibiliteit van de uitgaven, wetgeving inzake overheidsopdrachten, mededingingsregels, ...). Wacht niet tot de deadline bijna verstreken is om dit begeleidingsproces op te starten.

Volgende **bijlagen** moeten aan uw projectvoorstel toegevoegd worden:

- Een verklaring omtrent de inkomsten;
- Een verklaring omtrent de wet op de overheidsopdrachten (+ eventueel aanbestedingsplan);
- Enkel indien van toepassing;
- Cofinancieringsbewijzen (indien nog niet toegekend, moeten minstens de verstuurde aanvraagbrieven bijgevoegd worden);
- De minimalisverklaring;
- Eigendomsbestemming;

Het is ook erg belangrijk om de **praktische gidsen** grondig door te nemen vooraleer een projectvoorstel aan te maken. Deze vindt u ook terug op www.efro.be.

Voor het aanmaken van een projectvoorstel zijn volgende gidsen de belangrijkste:

- Praktische gids 'projectindiening'
- Draaiboek 'Communicatie voor promotoren'
- Praktische gids PROJECTUITVOERING en SUBSIDIABILITEIT
- Praktische gids staatssteun
- Gunningsdraaiboek voor overheidsopdrachten
(www.bestuurszaken.be/toelichting_nieuwe_regelgeving)

Provinciaal EFRO-contactpunt Antwerpen :

- Provincie Antwerpen, Desguinlei 100, 2018 Antwerpen, Postadres: Koningin Elisabethlei 22, 2018 Antwerpen
stijn.aertbelien@provincieantwerpen.be (tel. 03/240.68.24)

Centraal Programmasecretariaat

- Entiteit Europa Economie, Koning Albert II-laan 35 bus 12, 1030 Brussel
Erik.degandt@agentschapondernemen.be (tel. 02/553.37.22)
wouter.borremans@agentschapondernemen.be (tel. 02/553.38.32)
liezelotte.deschrijvere@agentschapondernemen.be (tel. 02/553.37.23)